

Protokół

z IX posiedzenia Polsko-Białoruskiej Międzyrządowej Komisji Koordynacyjnej ds. Współpracy Transgranicznej

W dniach 14-15 lipca 2014 r. w Mińsku odbyło się IX posiedzenie Polsko-Białoruskiej Międzyrządowej Komisji Koordynacyjnej ds. Współpracy Transgranicznej, zwanej dalej Komisją działającej na podstawie *Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Republiki Białoruś o głównych zasadach współpracy transgranicznej z dnia 24 kwietnia 1992 r.*

Ze strony polskiej w posiedzeniu przewodniczył Pan Piotr Stachańczyk, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej, Przewodniczący polskiej części Komisji.

Ze strony białoruskiej posiedzeniu przewodniczył Pan Aleksandr Guryanov, Wiceminister Spraw Zagranicznych Białorusi, Przewodniczący białoruskiej części Komisji.

W posiedzeniu Komisji uczestniczyli członkowie Komisji, jak również zaproszeni eksperci (lista uczestników w załączniku).

Strony wyraziły satysfakcję ze wznowienia prac Komisji. Podkreśliły, że jej regularne posiedzenia będą sprzyjały zacieśnieniu kontaktów między Polską i Białorusią, rozszerzeniu współpracy między władzami regionalnymi i lokalnymi, rozwojowi gospodarczemu i społecznemu regionów obu krajów.

Uznano, iż fundamentem współpracy transgranicznej są kontakty regionalne, które kształtowały się w ciągu pokoleń.

Zwrócono uwagę na znaczenie wzmocnienia transgranicznych stosunków gospodarczych, które będą towarzyszyć stworzeniu właściwych warunków dla rozwoju szerokiego spektrum współpracy, w tym w zakresie turystyki.

Wyrażono aprobatę dla międzyregionalnego rozwoju kultur, sprzyjającego wzajemnemu wzbogaceniu różnorodności kulturowej narodów.

Podkreślono konieczność dalszego wykorzystania wszelkich możliwych mechanizmów współpracy transgranicznej jako instrumentu do usprawniania współpracy na poziomie regionalnym w różnych (gospodarczej, kulturalnej, ekologicznej i innych) dziedzinach funkcjonowania regionów. Komisja wezwała do intensyfikacji pracy w zakresie dalszego doskonalenia dwustronnej bazy prawno-traktatowej, regulującej różnorodne aspekty współpracy transgranicznej: *Umowy o stosunkach prawnych na granicy państwowej, Umowy o współpracy i pomocy w zakresie zapobiegania katastrofom i klęskom żywiołowym, Umowy o współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych oraz Umowy o utrzymaniu mostów granicznych i kolejowych.*

Uwzględniając nasilenie przepływu towarów i usług na wspólnym odcinku granicy państwowej, zaakcentowano znaczenie poprawy infrastruktury przygranicznej, w tym również w ramach wspólnych projektów z zaangażowaniem środków UE. W tym kontekście wyrażono satysfakcję z wyników realizacji przez służby graniczne Polski i Białorusi projektu pilotażowego w zakresie rozszerzenia ruchu na przejściu granicznym Domaczewo-Sławatycze.

Uzgodniono, iż uproszczenie formalności wizowych z UE, jak również wejście w życie Umowy o małym ruchu granicznym, będzie sprzyjało podtrzymywaniu kontaktów rodzinnych oraz aktywizacji współpracy granicznej w innych dziedzinach takich jak: turystyka, kultura i sport, oraz pogłębi kontakty naukowe i edukacyjne regionów granicznych Polski i Białorusi.

Komisja wyraziła nadzieję, że szybkie zawarcie umowy o ułatwieniach wizowych między Unią Europejską a Republiką Białorusi pozwoli na korzystanie z narzędzi i mechanizmów służących sprawnej obsłudze wizowej obywateli obu państw. Jednocześnie Komisja potwierdziła zainteresowanie wdrażaniem rozwiązań służących wzrostowi przepustowości wizowej urzędów konsularnych.

Z zadowoleniem przyjęto podpisanie w dniu 7 maja 2014 r. *Strategii Współpracy Transgranicznej Województwa Lubelskiego, Obwodu Lwowskiego, Obwodu Wołyńskiego i Obwodu Brzeskiego na lata 2014–2020* i stworzenie dzięki temu kolejnego instrumentu współpracy transgranicznej.

Z satysfakcją podkreślono aktywny udział polskich i białoruskich władz regionalnych w realizacji wspólnych projektów, finansowanych ze środków Programu Współpracy Transgranicznej Polska–Białoruś–Ukraina 2007–2013. Zdecydowano, że konieczne jest udoskonalenie procedur w zakresie uzgadniania wniosków projektowych przez organy państwowe Republiki Białorusi w ramach kolejnych etapów Programu 2014–2020.

Komisja uznała, że wskazana jest aktywizacja współpracy w zakresie działań, skierowanych na obniżenie poziomu gazów cieplarnianych, w tym również w zakresie efektywności i oszczędności energetycznej, jak również w dziedzinie wspierania rozwoju systemów odnawialnych źródeł energii. Jednocześnie Komisja podkreśliła, że kwestie te są przedmiotem prac stałej grupy roboczej ds. energetyki działającej w ramach Wspólnej Polsko-Białoruskiej Komisji do spraw Współpracy Gospodarczej.

Na posiedzeniu plenarnym Komisja zatwierdziła następujący porządek obrad:

1. Podsumowanie i plan działalności Podkomisji ds. współpracy przygranicznej;
2. Podsumowanie i plan działalności Podkomisji ds. przejść granicznych i infrastruktury;
3. Podsumowanie i plan działalności Podkomisji ds. współpracy międzyregionalnej;
4. Plan działalności Podkomisji ds. planowania przestrzennego;
5. Prezentacja na temat umów o małym ruchu granicznym;

6. Wykorzystanie funduszy europejskich do rozwoju współpracy transgranicznej Polski i Białorusi;
7. Współpraca w ramach infrastruktury drogowej i kolejowej.

Komisja wysłuchała sprawozdań z działalności Podkomisji ds. współpracy przygranicznej, Podkomisji ds. przejść granicznych i infrastruktury, Podkomisji ds. współpracy międzyregionalnej, Podkomisji ds. planowania przestrzennego oraz informacji na temat planów ich działalności w okresie do kolejnego posiedzenia Komisji.

1. Podsumowanie i plan działalności Podkomisji ds. współpracy przygranicznej

Komisja z zadowoleniem zauważyła, że posiedzenia Podkomisji odbywają się regularnie dwa razy w roku. Komisja wysłuchała informacji o pracach Podkomisji, które skupiają się na bieżących zagadnieniach i problemach w zakresie współpracy służb sanitarno-epidemiologicznych i weterynaryjnych, służb ochrony środowiska, służb pożarniczych i ratowniczych, służb granicznych i celnych, służb ochrony porządku prawnego.

Komisja zaaprobowała dotychczasową działalność Podkomisji, w tym rozszerzenie stałego jej składu o przedstawicieli równorzędnych służb z województwa podlaskiego i lubelskiego, co pozwoliło na uzyskanie szczegółowego obrazu sytuacji, stałego rozwoju współpracy prowadzonej w przygranicznych rejonach Polski i Białorusi, współpracy w dziedzinach zapobiegania i likwidacji katastrof, klęsk żywiołowych i innych nadzwyczajnych sytuacji.

Komisja potwierdziła konieczność prowadzenia dalszych prac Podkomisji w dotychczas przyjętej formie.

Odnotowano, iż najbliższe posiedzenie Podkomisji odbędzie się w drugiej połowie 2014 roku, na terytorium Białorusi.

2. Podsumowanie i plan działalności Podkomisji ds. przejść granicznych i infrastruktury

Komisja wysłuchała informacji na temat prac Podkomisji ds. przejść granicznych i infrastruktury.

Komisja zapoznała się z informacją dotyczącą perspektyw zmiany statusu drogowego przejścia granicznego Połowce–Pieszczatka z międzypaństwowego na międzynarodowe oraz rozszerzenia ruchu w tym przejściu granicznym o autobusy i pojazdy ciężarowe o całkowitej masie do 7,5 tony. Komisja przyjęła informację, że wymianę not dyplomatycznych w tej sprawie zainicjuje strona polska.

Komisja odnotowała, że nota dyplomatyczna w sprawie zawarcia Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Białorusi o otwarciu międzynarodowego ruchu

granicznego pojazdów ciężarowych o masie całkowitej do 7,5 t oraz autobusów w drogowym przejściu granicznym Sławatycze–Domaczewo została przekazana stronie białoruskiej. Komisja wyraziła przekonanie, że Porozumienie to zostanie zawarte w najbliższym czasie.

Komisja przyjęła informację, że kolejne posiedzenie Podkomisji ds. przejść granicznych i infrastruktury odbędzie się w II połowie 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Podsumowanie i plan działalności Podkomisji ds. współpracy międzyregionalnej

Komisja podkreśliła konieczność aktywizacji udziału podmiotów gospodarczych Województwa Lubelskiego i Podlaskiego oraz Obwodu Brzeskiego i Grodzieńskiego w przedsięwzięciach targowo-wystawienniczych i forach inwestycyjnych organizowanych w regionie pogranicza.

Komisja wysłuchała informacji o realizowanym projekcie „Odtworzenie szlaku wodnego E-40 na odcinku Dniepr-Wisła: od strategii do planowania”, finansowanym ze środków UE w ramach Europejskiego Instrumentu Partnerstwa i Sąsiedztwa z Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013. Komisja uznała, że odtworzenie drogi wodnej będzie korzystne dla współpracy i wymiany handlowej pomiędzy trzema krajami: Polską, Białorusią i Ukrainą. Jednocześnie Komisja uważa za celową jest działalność stałej międzynarodowej Komisji ds. Odtworzenia Szlaku Wodnego E-40 na odcinku Dniepr-Wisła, utworzonej w dniu 28 marca 2014 r. w Brześciu dla wspierania i monitorowania, a także promocji idei odtworzenia szlaku.

4. Plan działalności Podkomisji ds. planowania przestrzennego

Komisja przyjęła do wiadomości zaproponowaną następującą tematykę prac Podkomisji: wymiana informacji dotyczących unormowań prawnych systemów planowania przestrzennego tworzonych w obu krajach dokumentów planistycznych związanych z obszarem pogranicza; prezentacja przestrzenna wyników prac różnych zespołów problemowych przede wszystkim poprzez Studia transgraniczne i inne opracowania planistyczne; wspieranie współdziałania ekspertów zajmujących się problematyką planowania przestrzennego.

Komisja przyjęła do wiadomości, że najbliższe posiedzenie Podkomisji odbędzie się na terytorium Białorusi.

5. Prezentacja na temat umów o małym ruchu granicznym

Komisja zapoznała się z prezentacją strony polskiej na temat realizacji umów o małym ruchu granicznym między Polską i Rosją oraz między Polską i Ukrainą.

6. Wykorzystanie funduszy europejskich do rozwoju współpracy transgranicznej między Polską i Białorusią

Komisja z zadowoleniem przyjęła informację nt. postępów we wdrażaniu Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013. W perspektywie finansowej 2007-2013 w

Programie Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013 zostało zawartych łącznie 117 umów o dofinansowanie: 74 projektów polsko-ukraińskich (na łączną kwotę 107,9 mln euro), 29 polsko-białoruskich (dofinansowanie 58,5 mln euro) oraz 14 projektów trójstronnych (7,7 mln euro). Dofinansowanie każdego projektu wynosi ze środków UE maksymalnie 90% kosztów kwalifikowanych projektu. Program wszedł w główną fazę wdrażania, a realizacja projektów trwać będzie do końca 2015 roku. Komisja zauważyła, że każdy ze 117 projektów angażuje partnerów po obu stronach granicy co przyczynia się do budowy rzeczywistej strefy współpracy. Proces realizacji Programu przebiega sprawnie dzięki dobrej współpracy pomiędzy polskimi, białoruskimi i ukraińskimi instytucjami na poziomie krajowym i regionalnym.

W związku z trwającym procesem przygotowania Programu w nowej perspektywie finansowej 2014-2020, wydaje się zasadnym podjęcie działań mających na celu uproszczenie procedur lub ewentualną rezygnację z zatwierdzenia projektów przez władze białoruskie podczas kontraktowania projektów w nowej perspektywie finansowej.

Komisja wysłuchała informacji o pracach Wspólnej Grupy Roboczej pracującej nad przygotowaniem nowego Programu umożliwiającego realizację wspólnych projektów odzwierciedlających bieżące potrzeby oraz wyzwania w zakresie transgranicznej współpracy regionalnej.

W trakcie prac Wspólnej Grupy Roboczej ustalono obszar wsparcia oraz cele tematyczne przyszłego Programu:

1. Promocja kultury lokalnej oraz zachowanie dziedzictwa historycznego;
2. Poprawa dostępności regionów, rozwój transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych;
3. Wspólne wyzwania w obszarze bezpieczeństwa;
4. Promocja zarządzania granicami i bezpieczeństwo na granicach.

Określenie zakresu tematycznego projektów, które będą mogły być realizowane w ramach poszczególnych celów tematycznych zostanie dokonane podczas kolejnych posiedzeń grupy.

7. Współpraca w ramach infrastruktury drogowej i kolejowej

Strony poparły wznowienie prac nad projektem umowy o utrzymaniu mostów granicznych na polsko-białoruskiej granicy państwowej. Strona polska zaproponowała zorganizowanie roboczego spotkania ekspertów na temat umowy, które odbędzie się w Polsce w drugiej połowie 2014 roku. Szczegóły spotkania zostaną ustalone w drodze roboczych kontaktów właściwych resortów obu państw.

Komisja uznała za istotne dla uregulowania wielu nierozstrzygniętych dotychczas spraw osiągnięcie porozumienia w sprawie dokładnego przebiegu granicy państwowej.

Uznając za istotne zagadnienie uregulowania kwestii utrzymania i ewentualnego remontu kolejowych obiektów mostowych, położonych na granicy państwowej między Rzeczpospolitą

Polską i Republiką Białorusi, w celu zapewnienia bezpiecznego i płynnego ruchu pociągów przez granicę państwową, strony poparły wznowienie prac nad umową o utrzymaniu kolejowych mostów granicznych na polsko-białoruskiej granicy państwowej. Jest to szczególnie ważne dla dwóch mostów na przejściu Terespol–Brześć, gdzie przebiega II Paneuropejski Korytarz Transportowy i I Korytarz OSŻD. Miejsce i czas spotkania w tej sprawie strony ustalą w trybie roboczym.

Strony dokonały wstępnej wymiany informacji na temat projektu Kolei Rosyjskich – RŽD, szybkiego połączenia kolejowego z Moskwy do Berlina z planowaną kontrolą graniczną podczas ruchu pociągu.

Strony uzgodniły, iż X posiedzenie Komisji odbędzie się w 2015 roku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejszy Protokół podpisano w Mińsku, w dniu 15 lipca 2014 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w języku polskim i rosyjskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Przewodniczący polskiej części
Polsko-Białoruskiej
Międzyrządowej Komisji
Koordynacyjnej ds. Współpracy
Transgranicznej

Piotr STACHAŃCZYK

Przewodniczący białoruskiej części
Białorusko-Polskiej
Międzyrządowej Komisji
Koordynacyjnej ds. Współpracy
Transgranicznej

Aleksandr GURYANOV